

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15025268	IES As Telleiras	Narón	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Latín I	1º Bac.	4	140

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	37
4.2. Materiais e recursos didácticos	37
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	37
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	37
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	38
5.4. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias	38
6. Medidas de atención á diversidade	39
7.1. Concreción dos elementos transversais	39
7.2. Actividades complementarias	40
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	40
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	41
9. Outros apartados	41

1. Introducción

Vivimos nun mundo dominado pola tecnoloxía e o utilitarismo, entendido como a busca da utilidade evidente e inmediata. O fluxo constante de información por todos os medios impón hoxe, máis que nunca, a necesidade dunha reflexión crítica, pero o espírito crítico non nace só como consecuencia natural do costume de debater. O coñecemento do pasado, como o coñecemento das interioridades das nosas linguas, é imprescindible para desenvolver un verdadeiro espírito crítico, con fundamento.

O coñecemento do latín aporta aos estudantes un maior dominio das linguas modernas, proporcionándolles ferramentas para coñecer e escoller mellor as palabras, para empregalas con propiedade e para recoñecer todo o que esas linguas teñen en común. A sintaxe latina, cos seus casos e a necesidade que implica de levar a cabo unha análise rigorosa e coherente, axuda a crear un espírito analítico e crítico. O contacto directo coas fontes literarias e filosóficas de Occidente, aínda que sexa en pequena medida, dotan ao estudante de seguridade e da sensación de pertenza a unha tradición que segue viva. O legado grecorromano, nos ámbitos lingüístico, histórico, filosófico, etc. non constitúe unha colección de pezas de museo, senón que, ata hoxe mesmo, amosa estar vivo e, de feito, aparece continuamente como fonte literaria, artística, de pensamento.

O inmenso patrimonio cultural grecorromano é, por tanto, un legado que paga a pena coñecer e que pode ter as aplicacións prácticas máis inesperadas en multitude de contextos, dende o terreo literario ao mundo da publicidade, e que facilita ferramentas útiles, a empregar tanto no ámbito laboral como no académico.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender e/ou producir textos latinos de dificultade crecente e xustificar a súa comprensión e/ou produción, identificando e analizando os aspectos básicos da lingua latina, en sentido amplo, as súas unidades lingüísticas e reflexionando sobre elas mediante a comparación coas linguas de ensino e con outras linguas do repertorio individual do alumnado, e poñendo en práctica, se se considera oportuno, habilidades comunicativas tanto orais como escritas, para realizar unha lectura comprensiva, directa e eficaz e unha interpretación razoada do seu contido e, de ser o caso, unha produción oral e/ou escrita correcta.	1-2	2	1-2					
OBX2 - Distinguir os formantes latinos e explicar os cambios que tivesen lugar ao longo do tempo, comparándoos cos das linguas de ensino e outras linguas do repertorio individual do alumnado, para deducir o significado etimolóxico do léxico coñecido e os significados de léxico novo ou especializado.		2-3	1		50			
OBX3 - Ler, interpretar e comentar textos latinos de diferentes xéneros e épocas, asumindo o proceso creativo como complexo e inseparable do contexto histórico, social e político e das súas influencias artísticas, para identificar a súa xenealoxía e a súa achega á literatura europea.	4							1-2

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Analizar as características da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico, adquirindo coñecementos sobre o mundo romano e comparando criticamente o presente e o pasado, para valorar as achegas do mundo clásico latino á nosa contorna como base dunha cidadanía democrática e comprometida.	3	3		1	31	1		
OBX5 - Valorar criticamente o patrimonio histórico, arqueolóxico, artístico e cultural herdado da civilización latina, interesándose pola súa sustentabilidade e recoñecendo como produto da creación humana e como testemuño da historia, para explicar o legado material e inmaterial latino como transmisor de coñecemento e fonte de inspiración de creacións modernas e contemporáneas.	3			2		1-4	1	1-2

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Historia da lingua latina	Nesta unidade abordarase a orixe do latín e a súa relación coa familia de linguas indoeuropeas. Farase tamén un percorrido polas variantes e etapas do latín, así como a súa relación coas linguas romances e non romances. Por último, expóranse e analizaranse as lendas romanas relacionadas coa fundación da cidade.	2	8	X		
2	O abecedario latino. Prosodia latina. A pronuncia do latín	Nesta unidade estudarase a orixe do abecedario latino e a súa pronuncia (clásica, medieval e nacional), así como as principais lendas romanas relativas á fundación e os primeiros séculos da cidade.	1	2	X		
3	A flexión nominal (I): primeira e segunda declinacións. Historia e xeografía do imperio romano (I).	Nesta unidade veremos o carácter do latín como lingua flexiva, en comparación con outras linguas non flexivas. Estudaremos o concepto de concordancia e veremos os valores básicos dos casos a través da primeira e a segunda declinacións ou declinación de tema en -a. Tamén abordaremos o estudo da xeografía e historia do imperio romano dende as súas orixes ata a fin da república. Por último, comezaremos a estudar e facer exercicios	5	8	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	A flexión nominal (I): primeira e segunda declinacións. Historia e xeografía do imperio romano (I).	con expresións latinas de uso actual.	5	8	X		
4	Adxectivos da primeira clase. Historia e xeografía do imperio romano (II)	Nesta unidade estudaranse os adxectivos de tres terminacións ou da primeira clase, e completárase tamén o estudo da xeografía e a historia do imperio romano, concretamente, a época imperial, a caída do imperio de Occidente e a formación dos reinos bárbaros. Continuaremos tamén co estudo e exercicios de expresións latinas de uso actual.	2	4	X		
5	A flexión nominal (II): terceira declinación. Substantivos irregulares. Institucións políticas romanas	Nesta unidade abordamos o estudo da terceira declinación e das institucións políticas romanas, advertindo o carácter modélico dalgunhas delas nos sistemas políticos modernos. Tamén ampliaremos o número de expresións latinas que o alumnado debe coñecer e empregar correctamente.	5	8	X		
6	O adxectivo: clases e graos. Institucións sociais romanas. A escravitude. Situación da muller.	Nesta unidade estudaremos as tres clases de adxectivos, así como os seus graos. Tamén analizaremos a institución da escravitude e a situación xurídica e social da muller. Tamén incorporaremos expresións latinas novas ás xa vistas en unidades anteriores.	5	8	X		
7	Flexión pronominal (I): pronomes persoais, posesivos e demostrativos	Na unidade 7 comezaremos o estudo da flexión pronominal e as súas particularidades, cinguíndonos aos pronomes persoais, posesivos e demostrativos propiamente ditos. Ampliaremos tamén a lista de expresións latinas que o alumnado debe coñecer e empregar correctamente	5	4	X		
8	A flexión nominal (III): cuarta e quinta declinacións. A relixión romana	Nesta unidade completaremos o estudo da flexión nominal e estudaremos a relixión romana, incluída a influencia grega e oriental, así como a relación do estado romano co cristianismo, dende a súa aparición ata o século V d.C. Ademais, ampliaremos a lista de expresións en latín que o alumnado debe coñecer e empregar	5	8		X	
9	Flexión pronominal (II): pronome relativo, demostrativos, interrogativos e indefinidos. A mitoloxía clásica	Nesta unidade estudaremos os demostrativos de identidade e gramatical, así como o pronome relativo e os interrogativos e indefinidos máis frecuentes. Loxicamente, abordaremos o estudo das oracións subordinadas de relativo. Ampliaremos a lista de expresións en latín e faremos unha introdución á mitoloxía clásica e o panteón olímpico.	5	12		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
10	A flexión verbal (I): verbo sum e verbos regulares. Voz activa. A romanización de Hispania	Na unidade 10 analizaremos os compoñentes do verbo latino e estudaremos a voz activa da conjugación regular . Ademais ampliaremos a lista de expresións en latín e estudaremos a conquista e romanización de Hispania, así como as súas consecuencias e as pegadas máis visibles da dominación romana	15	15		X	
11	A flexión verbal (II): voz pasiva dos verbos regulares. A romanización de Gallaecia	Nesta unidade completaremos o estudo da conjugación regular, abordando tamén o aspecto sintáctico da voz pasiva. Estudaremos en detalle o proceso de conquista e romanización de Gallaecia, así como as pegadas materiais máis importantes da dominación romana nesta área, e continuaremos co estudo das expresións latinas de uso actual que o alumnado debe coñecer	10	12		X	
12	As formas nominais do verbo (I): o infinitivo. A educación en Roma	Nesta unidade estudaremos a oración de infinitivo latina, sulíñando as semellanzas e as diferenzas co uso do infinitivo nas linguas empregadas polo alumnado. Continuaremos co estudo das expresións latinas de uso frecuente na actualidade e estudaremos a educación en Roma	8	11			X
13	As formas nominais do verbo (II): o participio. A arte romana	Nesta unidade estudaremos os participios latinos e a construción do participio absoluto. Faremos tamén unha introdución á arte romana, relacionándoa cos seus antecedentes históricos e coa súa pegada na arte occidental. Tamén ampliaremos a lista de expresións en latín	8	11			X
14	As formas nominais do verbo (III): xerundio, xerundivo e supino. Obras públicas e urbanismo	Completamos o estudo das formas nominais do verbo e estudamos o urbanismo romano, as obras públicas máis importantes e os restos arqueolóxicos máis salientables, especialmente en España e Galicia	12	11			X
15	Cadro xeral das oracións compostas. Principais regras de evolución do latín ao castelán e o galego. Formación de palabras. Composición e derivación culta.	Unha vez estudadas as oracións de infinitivo e participio, estudaremos un esquema básico das oracións compostas, prestando especial atención aos valores das conxuncións de uso máis frecuente. Estudaremos tamén os procedementos de formación de palabras e o seu reflexo nas linguas modernas, especialmente en galego e castelán, así como as principais regras de evolución do latín a castelán e galego	12	18			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Historia da lingua latina	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado deberá explicar, a partir de casos concretos, a relación do latín coas linguas modernas, romances e non romances	PE	100
CA2.4 - Identificar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da diversidade como riqueza cultural, lingüística e dialectal, a partir de criterios dados.	O alumnado deberá analizar un texto breve onde se reflectan distintos prexuízos e estereotipos lingüísticos, identificándoos e rebaténdolos con argumentos tomados dos contidos estudados		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Evolución do latín: as linguas indoeuropeas, etapas da lingua latina, latín vulgar e latín culto, lingua falada e lingua escrita. - Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado. - O latín como lingua de cultura e prestixio; causas e consecuencias. Analoxía con contextos modernos. - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances. - Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan.

UD	Título da UD	Duración
2	O abecedario latino. Prosodia latina. A pronuncia do latín	2

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado debe explicar sucintamente a orixe do abecedario latino e seu uso no mundo actual	PE	45
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	O alumno analizará e valorará un texto breve dun autor romano, traducido, sobre algún dos aspectos estudados da cultura romana		
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos sinxelos identificando as unidades lingüísticas básicas da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado lerá un texto latino breve empregando a pronuncia clásica	TI	55

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - O abecedario. A acentuación e as distintas pronuncias da lingua latina: clásica, eclesiástica e nacionais. - Sistemas de escritura ao longo da historia. - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances. - Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan. - Topografía da antiga Roma, nome e función dos sitios centrais da cidade. - Historia da antiga Roma: - Lendas e principais episodios da historia de Roma. - Personalidades históricas relevantes da historia de Roma, a súa biografía en contexto e a súa importancia para Europa. - Institucións, crenzas e formas de vida da civilización latina desde a perspectiva sociocultural actual: escravitude e exclusión da muller. - Influencias da cultura grega na civilización latina. - A achega de Roma á cultura e ao pensamento da sociedade occidental.

UD	Título da UD	Duración
3	A flexión nominal (I): primeira e segunda declinacións. Historia e xeografía do imperio romano (I).	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado deberá realizar a análise morfosintáctica e a tradución de oracións simples en latín con substantivos da 1ª e a 2ª declinacións	PE	65
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado deberá analizar e explicar as semellanzas e diferenzas que atope entre a sintaxe latina e a sintaxe do galego e o castelán		
CA4.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida.	O alumnado deberá ser quen de establecer e explicar as semellanzas entre os procesos históricos tratados na unidade e outros da posterior historia europea		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado debe participar activamente na corrección das propias traducións e as dos seus compañeiros	TI	35
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	O alumnado deberá coñecer e explicar os períodos básicos da historia romana ata o comezo da era cristiá, así como os feitos e procesos históricos máis salientables		
CA4.2 - Debater sobre a importancia, evolución, asimilación ou cuestionamento de diferentes aspectos do legado romano na nosa sociedade, mediando entre posturas, seleccionando e contrastando información.	O alumnado deberá participar en debates sobre a asunción de diversos aspectos do legado romano cunha actitude crítica		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Unidades lingüísticas da lingua latina.

Contidos

- Clases de palabras.
- Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións).
- Sintaxe oracional: funcións básicas e sintaxe elemental dos casos.
- Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. Comparativa coa orde natural das palabras nas oracións das linguas de repertorio do alumnado para unha mellor comprensión.
- A tradución: técnicas, procesos e ferramentas.
- A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución.
- Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Léxico:
- Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
- Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Xeografía do proceso de expansión de Roma desde o seu nacemento ata a desaparición do Imperio romano.
- Topografía da antiga Roma, nome e función dos sitios centrais da cidade.
- Historia da antiga Roma:
- Etapas da historia de Roma (monarquía, república, imperio).
- Lendas e principais episodios da historia de Roma.
- Personalidades históricas relevantes da historia de Roma, a súa biografía en contexto e a súa importancia para Europa.
- Influencias da cultura grega na civilización latina.
- Relación de Roma con culturas estranxeiras (Grecia, o cristianismo). Roma como exemplo de potencia imperialista: desmitificación da dominación romana.
- O mar Mediterráneo como encrucillada de culturas onte e hoxe. Da Europa mediterránea á Europa continental.
- A mitoloxía clásica en manifestacións literarias e artísticas. A presenza da mitoloxía clásica na publicidade, o deporte e outras manifestacións populares actuais.
- As institucións políticas romanas e a súa influencia e persistencia no sistema político actual.

UD	Título da UD	Duración
4	Adxectivos da primeira clase. Historia e xeografía do imperio romano (II)	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	Realizar análise morfosintáctica e tradución de oracións simples con substantivos e adxectivos da 1ª e a 2ª declinacións		
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	Entender e explicar as semellanzas e diferenzas entre a sintaxe latina e a castelá/galega	PE	90
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	Coñecer e explicar os períodos da historia de Roma, os fitos históricos de cada período e o papel das personalidades máis sobresaíntes		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	Participar activamente na corrección dos exercicios de análise e tradución	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións). - Sintaxe oracional: funcións básicas e sintaxe elemental dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. Comparativa coa orde natural das palabras nas oracións das linguas de repertorio do alumnado para unha mellor comprensión. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Léxico:

Contidos

- Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
- Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Xeografía do proceso de expansión de Roma desde o seu nacemento ata a desaparición do Imperio romano.
- Topografía da antiga Roma, nome e función dos sitios centrais da cidade.
- Historia da antiga Roma:
- Etapas da historia de Roma (monarquía, república, imperio).
- Fitos da historia do mundo romano entre os séculos VIII a. de C. e V d. de C.
- Lendas e principais episodios da historia de Roma.
- Personalidades históricas relevantes da historia de Roma, a súa biografía en contexto e a súa importancia para Europa.
- A achega de Roma á cultura e ao pensamento da sociedade occidental.
- O mar Mediterráneo como encrucillada de culturas onte e hoxe. Da Europa mediterránea á Europa continental.

UD	Título da UD	Duración
5	A flexión nominal (II): terceira declinación. Substantivos irregulares. Institucións políticas romanas	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado debe analizar morfosintacticamente e traducir correctamente oracións simples con substantivos das tres primeiras declinacións	PE	79
CA1.8 - Redactar en latín, a partir de criterios dados, textos básicos de estrutura clara, evitando erros que impidan a comprensión.	O alumnado realizará a tradución ao latín de oracións simples en galego e castelán		
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando, de maneira guiada, estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	O alumnado deducirá o significado etimolóxico de termos de uso común e inferirá termos de nova aparición relacionados co vocabulario básico en latín que vaian asimilando		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	Os alumnos explicarán o carácter, función e evolución das institucións políticas básicas da república romana, comparándoas coas institucións políticas contemporáneas e valorando o seu papel na evolución das sociedades occidentais cara á democracia		
CA1.2 - Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado debe ter en conta a polisemia e seleccionar o significado das palabras atendendo ao contexto		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado debe participar activamente na análise e corrección de exercicios de análise morfosintáctica e tradución		
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos sinxelos identificando as unidades lingüísticas básicas da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado lerá en voz alta textos sinxelos en latín, empregando a pronuncia clásica e identificando os casos e as funcións sintácticas básicas		
CA1.7 - Planificar e participar, cando se considere necesario, en diálogos breves e sinxelos sobre temas cotiáns, próximos á súa experiencia, apoiándose en recursos tales como a repetición, o ritmo pausado ou a linguaxe non verbal, e mostrando empatía e respecto pola cortésia lingüística e as opinións das persoas interlocutoras.	O alumnado deberá participar en diálogos breves e sinxelos sobre temas cotiáns	TI	21
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado explicará a relación do latín coas linguas modernas analizando elementos lingüísticos comúns, concretamente, vocabulario científico-técnico das materias que cursa		
CA4.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida.	Os alumnos explicarán o carácter e función das institucións políticas básicas da república romana, comparándoas coas institucións políticas contemporáneas		
CA4.2 - Debater sobre a importancia, evolución, asimilación ou cuestionamento de diferentes aspectos do legado romano na nosa sociedade, mediando entre posturas, seleccionando e contrastando información.	Os alumnos debaterán sobre o carácter das institucións políticas básicas da república romana, comparándoas coas institucións políticas contemporáneas		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Clases de palabras. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións). - Sintaxe oracional: funcións básicas e sintaxe elemental dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. Comparativa coa orde natural das palabras nas oracións das linguas de repertorio do alumnado para unha mellor comprensión. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Ferramentas de tradución, cando se considere necesario. - Estratexias básicas de retroversión de textos breves. Concepto e uso de expresións idiomáticas. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina. - Léxico común de interese e/ou uso cotián para o alumnado: espazo, tempo e/ou vida diaria. Estratexias de enriquecemento léxico (derivación, polisemia, sinonimia...). - Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc. - Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado. - Léxico: <ul style="list-style-type: none"> - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos. - Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación. - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances. - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe). - Historia da antiga Roma: <ul style="list-style-type: none"> - Historia e organización política e social de Roma como parte esencial da historia e cultura da sociedade actual. - Institucións, crenzas e formas de vida da civilización latina desde a perspectiva sociocultural actual: escravitude e exclusión da muller. - A achega de Roma á cultura e ao pensamento da sociedade occidental.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Relación de Roma con culturas estranxeiras (Grecia, o cristianismo?). Roma como exemplo de potencia imperialista: desmitificación da dominación romana. - O mar Mediterráneo como encrucillada de culturas onte e hoxe. Da Europa mediterránea á Europa continental. - As institucións políticas romanas e a súa influencia e persistencia no sistema político actual.

UD	Título da UD	Duración
6	O adxectivo: clases e graos. Institucións sociais romanas. A escravitude. Situación da muller.	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado deberá realizar a tradución e a análise morfosintáctica de oracións simples e, concretamente, oracións que conteñan adxectivos nos seus diferentes graos.		
CA1.2 - Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado deberá seleccionar, de entre os significados que aparecen no dicionario de latín, aqueles que mellor encaixen no contexto a traducir.		
CA1.8 - Redactar en latín, a partir de criterios dados, textos básicos de estrutura clara, evitando erros que impidan a comprensión.	O alumnado redactará oracións simples en latín, empregando os graos comparativo e superlativo do adxectivo latino		
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando, de maneira guiada, estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	O alumnado deducirá o significado de palabras de uso común en galego e castelán partindo do significado do étimo latino		
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	O alumnado explicará a escravitude romana e o papel da muller na sociedade romana, comparando esas realidades históricas con outras épocas por el coñecidas e fundamentalmente co mundo contemporáneo		
		PE	80

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida.	O alumnado explicará, a partir dun texto dado, a institución da escravitude romana, comparándoa co fenómeno escravista no mundo moderno		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado realizará as tarefas de tradución que lle sexan encomendadas e participará activamente no proceso de corrección en común.		
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos sinxelos identificando as unidades lingüísticas básicas da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado realizará a lectura en voz alta de textos latinos sinxelos, identificando as súas unidades básicas e empregando a pronuncia clásica		
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado explicará e comparará os graos do adxectivo en latín coas estruturas correspondentes nas linguas modernas que son obxecto do seu estudo	TI	20
CA3.2 - Debater sobre a importancia, evolución, asimilación ou cuestionamento de diferentes aspectos do legado romano na nosa sociedade, utilizando estratexias retóricas e oratorias de maneira guiada, mediando entre posturas cando sexa necesario, seleccionando e contrastando información e experiencias veraces e mostrando interese, respecto e empatía por outras opinións e argumentacións.	O alumnado participará en debates argumentados acerca dos contidos históricos e sociais da unidade		
CA4.2 - Debater sobre a importancia, evolución, asimilación ou cuestionamento de diferentes aspectos do legado romano na nosa sociedade, mediando entre posturas, seleccionando e contrastando información.	O alumnado participará en reflexións e debates que sirvan para expoñer a súa percepción, postura e análise dos contidos de carácter sociopolítico estudados na unidade		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Clases de palabras. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións). - Sintaxe oracional: funcións básicas e sintaxe elemental dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. Comparativa coa orde natural das palabras nas oracións das linguas de repertorio do alumnado para unha mellor comprensión.

Contidos

- A tradución: técnicas, procesos e ferramentas.
- A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución.
- Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar.
- Ferramentas de tradución, cando se considere necesario.
- Estratexias básicas de retroversión de textos breves. Concepto e uso de expresións idiomáticas.
- A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.
- Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc.
- Léxico:
- Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
- Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
- O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.
- Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Historia da antiga Roma:
- Historia e organización política e social de Roma como parte esencial da historia e cultura da sociedade actual.
- Institucións, crenzas e formas de vida da civilización latina desde a perspectiva sociocultural actual: escravitude e exclusión da muller.
- Conceptos de legado, herdanza e patrimonio.
- As institucións políticas romanas e a súa influencia e persistencia no sistema político actual.

UD	Título da UD	Duración
7	Flexión pronominal (I): pronomes persoais, posesivos e demostrativos	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado deberá traducir textos sinxelos, de dificultade progresiva, que conteñan pronomes persoais, posesivos e demostrativos propiamente ditos	PE	90
CA1.2 - Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado deberá seleccionar, para a tradución dos textos, o significado das palabras máis adecuado ao contexto dos que recolla o dicionario		
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos sinxelos identificando as unidades lingüísticas básicas da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado realizará a lectura de textos latinos sinxelos, identificando o significado e a función sintáctica dos pronomes presentes neses textos		
CA1.8 - Redactar en latín, a partir de criterios dados, textos básicos de estrutura clara, evitando erros que impidan a comprensión.	O alumnado redactará en latín oracións sinxelas, empregando os pronomes estudados na unidade		
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado explicará o significado de expresións latinas de uso habitual estudadas na clase e será quen de empregalas en galego e castelán, nun contexto axeitado		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado realizará as tarefas de análise sintáctica e tradución que o profesor lles indique e participarán activamente na súa corrección en grupo	TI	10
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando, de maneira guiada, estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	O alumnado recoñecerá formantes latinos de uso frecuente e vistos nas clases para deducir o significado de termos de nova aparición		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións). - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Ferramentas de tradución, cando se considere necesario. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Léxico: - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos. - Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación. - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.

UD	Título da UD	Duración
8	A flexión nominal (III): cuarta e quinta declinacións. A relixión romana	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumno analizará morfosintácticamente e traducirá textos sinxelos e oracións simples latinas que conteñan vocabulario pertencente á cuarta e á quinta declinación	PE	92
CA1.2 - Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado seleccionará, de entre as traducións que lle ofrezca o dicionario para unha palabra latina, a máis axeitada ao contexto		
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos sinxelos identificando as unidades lingüísticas básicas da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado realizará a lectura directa de textos latinos sinxelos, identificando o caso en que se atopan substantivos da cuarta e da quinta declinacións		
CA1.8 - Redactar en latín, a partir de criterios dados, textos básicos de estrutura clara, evitando erros que impidan a comprensión.	O alumnado redactará oracións breves en latín, gramaticalmente correctas, co vocabulario que se lle proporcione.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado explicará o significado de expresións latinas de uso habitual estudadas en clase e será quen de empregalas correctamente, nun contexto axeitado, en galego e castelán		
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	O alumnado deberá explicar os trazos básicos da relixión romana, así como a súa evolución e relación con outra relixións, valorándoos, comparándoos e rastrexando a súa influencia no mundo moderno		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado realizará as traducións e análises sintácticas que lle indique o profesor e participará activamente na súa corrección, empregando a terminoloxía especializada		
CA1.7 - Planificar e participar, cando se considere necesario, en diálogos breves e sinxelos sobre temas cotiáns, próximos á súa experiencia, apoiándose en recursos tales como a repetición, o ritmo pausado ou a linguaxe non verbal, e mostrando empatía e respecto pola cortesía lingüística e as opinións das persoas interlocutoras.	O alumnado participará en diálogos breves e sinxelos, próximos á súa experiencia e relacionados cos contidos da materia, mostrando empatía e respecto polas opinións alleas.		
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando, de maneira guiada, estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	O alumnado será quen de deducir o significado de termos novos e termos de uso común, aplicando os seus coñecementos sobre o vocabulario, os prefixos e os sufixos latinos	TI	8
CA4.3 - Investigar de maneira progresivamente autónoma aspectos do legado da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	O alumnado redactará un pequeno traballo sobre a relixión romana e a súa influencia na historia de Europa		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Clases de palabras. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións).

Contidos

- Sintaxe oracional: funcións básicas e sintaxe elemental dos casos.
- Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. Comparativa coa orde natural das palabras nas oracións das linguas de repertorio do alumnado para unha mellor comprensión.
- Formas nominais do verbo.
- A tradución: técnicas, procesos e ferramentas.
- A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución.
- Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar.
- Ferramentas de tradución, cando se considere necesario.
- A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.
- Funcións comunicativas adecuadas ao ámbito e ao contexto: describir acontecementos simples; dar instrucións básicas; narrar, reformular e/ou resumir acontecementos pasados, presentes e/ou futuros; expresar emocións básicas e opinións.
- Léxico común de interese e/ou uso cotián para o alumnado: espazo, tempo e/ou vida diaria. Estratexias de enriquecemento léxico (derivación, polisemia, sinonimia...).
- Léxico:
- Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
- Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
- O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.
- Institucións, crenzas e formas de vida da civilización latina desde a perspectiva sociocultural actual: escravitude e exclusión da muller.
- Relación de Roma con culturas estranxeiras (Grecia, o cristianismo?). Roma como exemplo de potencia imperialista: desmitificación da dominación romana.
- As institucións políticas romanas e a súa influencia e persistencia no sistema político actual.

UD	Título da UD	Duración
9	Flexión pronominal (II): pronome relativo, demostrativos, interrogativos e indefinidos. A mitoloxía clásica	12

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará traducións directas de textos latinos breves e adaptados, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando a forma e a función sintáctica das unidades que compoñen os textos.	PE	86
CA1.2 - Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado seleccionará, de entre as traducións dos termos latinos que lle presente o dicionario, a máis axeitada ao contexto.		
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado explicará o significado de expresións latinas de uso habitual estudadas en clase e será quen de empregalas correctamente en galego e castelán, no contexto axeitado		
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	O alumnado deberá explicar a influencia grega na civilización romana e na civilización occidental a través da mitoloxía clásica	TI	14
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado realizará as traducións e análises que lle indique o profesor, participando activamente na súa corrección en común		
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando, de maneira guiada, estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	O alumnado deberá deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común ou o significado de termos novos, aplicando os coñecementos adquiridos sobre vocabulario latino, prefixos e sufixos.		
CA4.4 - Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización latina como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores a partir de criterios dados.	O alumnado identificará e explicará a vixencia da mitoloxía clásica na arte e na literatura europea a través de exemplos concretos		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
~ Unidades lingüísticas da lingua latina.

Contidos

- Clases de palabras.
- Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións).
- Sintaxe oracional: funcións básicas e sintaxe elemental dos casos.
- Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. Comparativa coa orde natural das palabras nas oracións das linguas de repertorio do alumnado para unha mellor comprensión.
- A tradución: técnicas, procesos e ferramentas.
- A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución.
- Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar.
- Ferramentas de tradución, cando se considere necesario.
- A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.
- Léxico común de interese e/ou uso cotián para o alumnado: espazo, tempo e/ou vida diaria. Estratexias de enriquecemento léxico (derivación, polisemia, sinonimia...).
- Léxico:
 - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
 - Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
 - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.
 - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Historia da antiga Roma:
 - Influencias da cultura grega na civilización latina.
 - A achega de Roma á cultura e ao pensamento da sociedade occidental.
 - A mitoloxía clásica en manifestacións literarias e artísticas. A presenza da mitoloxía clásica na publicidade, o deporte e outras manifestacións populares actuais.

UD	Título da UD	Duración
10	A flexión verbal (I): verbo sum e verbos regulares. Voz activa. A romanización de Hispania	15

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará traducións directas de textos latinos breves, maioritariamente adaptados, que conterán verbos regulares en voz activa, tanto do tema de infectum como do tema de perfectum.	PE	95
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado explicará o significado de expresións latinas de uso habitual estudadas na clase e será quen de empregalas correctamente en galego e castelán, nun contexto axeitado		
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	O alumnado explicará o proceso da conquista e romanización de Hispania, valorándoo e describindo as súas consecuencias para a historia da península		
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando, de maneira guiada, estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	O alumnado deducirá o significado etimolóxico dun termo de uso común ou de termos de nova aparición, a partir dos coñecementos adquiridos sobre vocabulario latino, prefixos e sufixos	TI	5
CA3.2 - Debater sobre a importancia, evolución, asimilación ou cuestionamento de diferentes aspectos do legado romano na nosa sociedade, utilizando estratexias retóricas e oratorias de maneira guiada, mediando entre posturas cando sexa necesario, seleccionando e contrastando información e experiencias veraces e mostrando interese, respecto e empatía por outras opinións e argumentacións.	O alumnado debaterá sobre os aspectos positivos e negativos da expansión romana, baseándose en datos e argumentos		
CA4.2 - Debater sobre a importancia, evolución, asimilación ou cuestionamento de diferentes aspectos do legado romano na nosa sociedade, mediando entre posturas, seleccionando e contrastando información.	O alumnado debaterá sobre diversos aspectos do legado cultural e histórico romano presentes na nosa sociedade		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Clases de palabras. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións).

Contidos

- A tradución: técnicas, procesos e ferramentas.
- A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución.
- Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar.
- Ferramentas de tradución, cando se considere necesario.
- A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.
- Léxico común de interese e/ou uso cotián para o alumnado: espazo, tempo e/ou vida diaria. Estratexias de enriquecemento léxico (derivación, polisemia, sinonimia...).
- Léxico:
 - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
 - Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
 - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.
 - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
 - Xeografía do proceso de expansión de Roma desde o seu nacemento ata a desaparición do Imperio romano.
 - Xeografía do proceso de expansión de Roma na Península Ibérica. A Hispania tardorromana; suevos e visigodos.
 - Historia da antiga Roma:
 - Relación de Roma con culturas estranxeiras (Grecia, o cristianismo). Roma como exemplo de potencia imperialista: desmitificación da dominación romana.
 - O mar Mediterráneo como encrucillada de culturas onte e hoxe. Da Europa mediterránea á Europa continental.
 - A romanización de Hispania e as pegadas da súa persistencia. A romanización de Gallaecia no contexto da Hispania romana; semellanzas e diferenzas.

UD	Título da UD	Duración
11	A flexión verbal (II): voz pasiva dos verbos regulares. A romanización de Gallaecia	12

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará a tradución de oracións ou textos adaptados de breve extensión, que conterán formas dos verbos regulares en todas as voces e temas, realizando ademais unha sinxela análise morfosintáctica do texto	PE	95
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado explicará e empregará correctamente, nun contexto apropiado, as expresións en latín estudadas		
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	O alumnado explicará e valorará o proceso de conquista e romanización da Gallaecia		
CA3.2 - Debater sobre a importancia, evolución, asimilación ou cuestionamento de diferentes aspectos do legado romano na nosa sociedade, utilizando estratexias retóricas e oratorias de maneira guiada, mediando entre posturas cando sexa necesario, seleccionando e contrastando información e experiencias veraces e mostrando interese, respecto e empatía por outras opinións e argumentacións.	O alumnado será quen de debater, con datos e argumentos fundamentados, o proceso de expansión do poder romano e as súas consecuencias para os pobos conquistados	TI	5
CA4.2 - Debater sobre a importancia, evolución, asimilación ou cuestionamento de diferentes aspectos do legado romano na nosa sociedade, mediando entre posturas, seleccionando e contrastando información.	O alumnado debaterá sobre os aspectos positivos e negativos do pensamento e a sociedade romano que forman parte do noso legado clásico		
CA4.6 - Explorar as pegadas da romanización e o legado romano na contorna do alumnado, a partir de criterios dados, aplicando os coñecementos adquiridos e reflexionando sobre as implicacións dos seus distintos usos, dando exemplos da persistencia da Antigüidade clásica na súa vida cotiá presentando os seus resultados a través de diferentes soportes.	O alumnado realizará un pequeno traballo ou actividade sobre as pegadas da romanización na súa contorna		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Clases de palabras. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións).

Contidos

- A tradución: técnicas, procesos e ferramentas.
- A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución.
- Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar.
- Ferramentas de tradución, cando se considere necesario.
- Lectura comparada de diferentes traducións e comentario de textos bilingües a partir de terminoloxía metalingüística.
- A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Léxico:
 - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
 - Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
 - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.
 - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
 - Xeografía do proceso de expansión de Roma desde o seu nacemento ata a desaparición do Imperio romano.
 - Xeografía do proceso de expansión de Roma na Península Ibérica. A Hispania tardorromana; suevos e visigodos.
 - A romanización de Hispania e as pegadas da súa persistencia. A romanización de Gallaecia no contexto da Hispania romana; semellanzas e diferenzas.

UD	Título da UD	Duración
12	As formas nominais do verbo (I): o infinitivo. A educación en Roma	11

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará a análise morfosintáctica básica e a tradución de frases ou textos latinos orixinais ou adaptados, que conteñan oracións subordinadas de infinitivo	PE	95
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado será quen de explicar o significado e empregar nun contexto actual adecuado as expresións latinas de uso habitual estudadas en clase		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	O alumnado explicará o sistema educativo romano, valorando a súa relación coa realidade socioeconómica da época, e comparándoo cos sistemas educativos actuais		
CA4.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida.	O alumnado explicará o sistema educativo romano e comparará os seus procedementos e contidos cos dos sistemas educativos actuais, valorando a importancia dos estudos humanísticos ao longo da historia		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado realizará os exercicios de análise e tradución que lle indique o profesor e participará activamente na súa corrección en común		
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación, como as propostas no Portfolio Europeo das Linguas (PEL) ou nun diario de aprendizaxe, facéndoos explícitos e compartíndoos.	O alumnado rexistrará os seus progresos e dificultades na aprendizaxe da lingua latina a través de actividades de autoavaliación e coavaliación	TI	5
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando, de maneira guiada, estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	O alumnado deducirá o significado etimolóxico de termos de uso común ou de nova aparición a través dos coñecementos adquiridos sobre vocabulario latino, prefixos e sufixos		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Sintaxe oracional: funcións básicas e sintaxe elemental dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. Comparativa coa orde natural das palabras nas oracións das linguas de repertorio do alumnado para unha mellor comprensión. - Formas nominais do verbo. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución.

Contidos

- Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar.
- Ferramentas de tradución, cando se considere necesario.
- Recursos estilísticos frecuentes e a súa relación co contido do texto.
- A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación.
- Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.
- Funcións comunicativas adecuadas ao ámbito e ao contexto: describir acontecementos simples; dar instrucións básicas; narrar, reformular e/ou resumir acontecementos pasados, presentes e/ou futuros; expresar emocións básicas e opinións.
- Léxico:
 - Significado e definición de palabras de uso común nas linguas de ensino a partir dos seus étimos de orixe latina.
 - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
 - Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
 - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.
 - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Historia da antiga Roma:
 - Influencias da cultura grega na civilización latina.
 - A educación na antiga Roma: etapas educativas.

UD	Título da UD	Duración
13	As formas nominais do verbo (II): o participio. A arte romana	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará a análise morfosintáctica básica e a tradución de oracións ou textos breves, orixinais ou adaptados, de dificultade moderada, con corrección ortográfica e expresiva	PE	90

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado explicará o significado de expresións en latín de uso habitual e será quen de empregalas en contextos axeitados en galego e castelán		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado realizará as análises morfosintácticas e traducións que indique o profesor e participará activamente na súa corrección en común	TI	10
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación, como as propostas no Portfolio Europeo das Linguas (PEL) ou nun diario de aprendizaxe, facéndoos explícitos e compartíndoos.	O alumnado rexistrará os seus progresos e dificultades na aprendizaxe da lingua latina, realizando actividades de autoavaliación		
CA1.6 - Extraer, analizar e reflectir oralmente e/ou por escrito, preferentemente en latín, ou ben na lingua de uso do alumnado, as ideas principais de textos de certa lonxitude, orais e/ou escritos, e adaptados ao nivel de lingua e temas coñecidos polo alumnado, expresados de forma clara e, no caso dos textos orais, preferentemente na pronuncia clásica.	O alumnado analizará e comentará por escrito textos relacionados coa arte romana		
CA1.8 - Redactar en latín, a partir de criterios dados, textos básicos de estrutura clara, evitando erros que impidan a comprensión.	O alumnado redactará en latín textos sinxelos, de estrutura clara, atendendo á corrección gramatical		
CA2.5 - Crear textos individuais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se partise da civilización e cultura latina como fonte de inspiración.	Os alumnos redactarán, individualmente ou en grupo, textos con intención literaria, que se integrarán nos traballos a realizar sobre a arte romana		
CA3.3 - Investigar, de maneira guiada, o patrimonio histórico, arqueolóxico, artístico e cultural herdado da civilización latina, actuando de forma adecuada, empática e respectuosa e interesándose polos procesos de construción, preservación, conservación e restauración e por aquelas actitudes cívicas que aseguran a súa sustentabilidade.	O alumnado elaborará traballos sobre aspectos concretos da arte romana, centrándose no patrimonio histórico-artístico da península ibérica		
CA4.4 - Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización latina como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores a partir de criterios dados.	O alumnado identificará a fonte clásica dunha obra de arte ou edificio da historia europea		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos

- Unidades lingüísticas da lingua latina.
- Sintaxe oracional: funcións básicas e sintaxe elemental dos casos.
- Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. Comparativa coa orde natural das palabras nas oracións das linguas de repertorio do alumnado para unha mellor comprensión.
- Formas nominais do verbo.
- A tradución: técnicas, procesos e ferramentas.
- A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución.
- Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar.
- Ferramentas de tradución, cando se considere necesario.
- Lectura comparada de diferentes traducións e comentario de textos bilingües a partir de terminoloxía metalingüística.
- Recursos estilísticos frecuentes e a súa relación co contido do texto.
- A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación.
- Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.
- Estratexias para a planificación, execución e reparación da comprensión, a produción e a coprodución de textos orais, escritos e/ou multimodais.
- Funcións comunicativas adecuadas ao ámbito e ao contexto: describir acontecementos simples; dar instrucións básicas; narrar, reformular e/ou resumir acontecementos pasados, presentes e/ou futuros; expresar emocións básicas e opinións.
- Léxico:
 - Significado e definición de palabras de uso común nas linguas de ensino a partir dos seus étimos de orixe latina.
 - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
 - Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
 - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.
 - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalingüaxe).
- Historia da antiga Roma:
 - Influencias da cultura grega na civilización latina.
 - A achega de Roma á cultura e ao pensamento da sociedade occidental.
 - Relación de Roma con culturas estranxeiras (Grecia, o cristianismo?). Roma como exemplo de potencia imperialista: desmitificación da dominación romana.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O mar Mediterráneo como encrucillada de culturas onte e hoxe. Da Europa mediterránea á Europa continental. - A mitoloxía clásica en manifestacións literarias e artísticas. A presenza da mitoloxía clásica na publicidade, o deporte e outras manifestacións populares actuais. - Principais obras artísticas da Antigüidade romana.

UD	Título da UD	Duración
14	As formas nominais do verbo (III): xerundio, xerundivo e supino. Obras públicas e urbanismo	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado analizará morfosintacticamente e traducirá oracións ou textos breves, de dificultade moderada que conteñan construcións con xerundio, xerundivo e supino	PE	92
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado explicará o significado de expresións latinas de uso habitual estudadas en clase e será quen de empregalas correctamente en contextos axeitados en galego e castelán		
CA3.1 - Explicar, a partir de criterios dados, os procesos históricos e políticos, as institucións, os modos de vida e os costumes da sociedade romana, comparándoos cos das sociedades actuais, valorando as adaptacións e os cambios experimentados á luz da evolución das sociedades e os dereitos humanos, e favorecendo o desenvolvemento dunha cultura compartida e unha cidadanía comprometida coa memoria colectiva e os valores democráticos.	O alumnado identificará os principais tipos de edificios e obras públicas romanas		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado realizará as traducións e análises que lle indique o profesor e participará activamente na súa corrección en común	TI	8
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación, como as propostas no Portfolio Europeo das Linguas (PEL) ou nun diario de aprendizaxe, facéndoos explícitos e compartíndoos.	O alumnado rexistrará os seus progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, realizando actividades de autoavaliación e coavaliación		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando, de maneira guiada, estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	O alumnado deducirá o significado de termos de uso común ou de termos de nova aparición a través dos coñecementos adquiridos de vocabulario latino, prefixos e sufixos		
CA2.5 - Crear textos individuais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se partise da civilización e cultura latina como fonte de inspiración.	O alumnado redactará textos con intención literaria para integrar nos seus traballos sobre obras públicas e urbanismo		
CA4.4 - Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización latina como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores a partir de criterios dados.	O alumnado identificará os principais tipos de edificios e obras públicas romanas e dará explicacións sobre o seu uso e a súa importancia na sociedade romana		
CA4.5 - Investigar, de maneira guiada, o patrimonio histórico, arqueolóxico, artístico e cultural herdado da civilización latina, actuando de forma adecuada, empática e respectuosa e interesándose polos procesos de construción, preservación, conservación e restauración e por aquelas actitudes cívicas que aseguran a súa sostibilidade.	O alumnado elaborará traballos individuais ou colectivos sobre aspectos concretos das obras públicas e as cidades romanas máis relevantes da península ibérica		
CA4.6 - Explorar as pegadas da romanización e o legado romano na contorna do alumnado, a partir de criterios dados, aplicando os coñecementos adquiridos e reflexionando sobre as implicacións dos seus distintos usos, dando exemplos da persistencia da Antigüidade clásica na súa vida cotiá presentando os seus resultados a través de diferentes soportes.	O alumnado incluírá, no seu traballo sobre urbanismo e obras públicas romanas, os exemplos máis cercanos		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Sintaxe oracional: funcións básicas e sintaxe elemental dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. Comparativa coa orde natural das palabras nas oracións das linguas de repertorio do alumnado para unha mellor comprensión. - Formas nominais do verbo. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Ferramentas de tradución, cando se considere necesario.

Contidos

- Recursos estilísticos frecuentes e a súa relación co contido do texto.
- A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación.
- Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.
- Estratexias para a planificación, execución e reparación da comprensión, a produción e a coprodución de textos orais, escritos e/ou multimodais.
- Funcións comunicativas adecuadas ao ámbito e ao contexto: describir acontecementos simples; dar instrucións básicas; narrar, reformular e/ou resumir acontecementos pasados, presentes e/ou futuros; expresar emocións básicas e opinións.
- Ferramentas analóxicas e dixitais para a aprendizaxe, a comunicación e o desenvolvemento de proxectos con falantes ou estudantes de latín en latín, cando fose posible.
- Léxico:
 - Significado e definición de palabras de uso común nas linguas de ensino a partir dos seus étimos de orixe latina.
 - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
 - Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
 - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.
 - Ferramentas analóxicas e dixitais para a aprendizaxe, a comunicación e o desenvolvemento de proxectos con falantes ou estudantes de latín no ámbito transnacional.
 - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Historia da antiga Roma:
 - Influencias da cultura grega na civilización latina.
 - A achega de Roma á cultura e ao pensamento da sociedade occidental.
 - Obras públicas e urbanismo: construción, conservación, preservación e restauración. A súa pegada na Galicia moderna.
 - Principais sitios arqueolóxicos, museos ou festivais relacionados coa Antigüidade clásica.

UD	Título da UD	Duración
15	Cadro xeral das oracións compostas. Principais regras de evolución do latín ao castelán e o galego. Formación de palabras. Composición e derivación culta.	18

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará análises morfolóxicas e sintácticas básicas de textos orixinais ou adaptados de moderada dificultade que conteñan distintos tipos de oracións subordinadas	PE	90
CA2.2 - Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de complexidade crecente que se produciron tanto desde o latín culto como desde o latín vulgar ata as linguas de ensino, servíndose cando sexa posible da comparación con outras linguas do seu repertorio propio.	O alumno explicará algúns dos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos máis importantes que se produciron dende o latín ata o galego e o castelán, aportando exemplos concretos destes cambios		
CA2.3 - Explicar, de maneira guiada, a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando de forma guiada estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	O alumnado explicará o significado de expresións latinas de uso habitual estudadas na clase e será quen de empregalas en contextos axeitados en galego ou castelán		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado realizará os exercicios de análise sintáctica e tradución que lle indique o profesor e participará activamente na súa corrección en común	TI	10
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación, como as propostas no Portfolio Europeo das Linguas (PEL) ou nun diario de aprendizaxe, facéndoos explícitos e compartíndoos.	O alumnado rexistrará os progresos e dificultades de aprendizaxe nesta materia, realizando actividades de autoavaliación e coavaliación		
CA1.9 - Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de complexidade crecente que se produciron tanto desde o latín culto como desde o latín vulgar ata as linguas de ensino, servíndose cando sexa posible da comparación con outras linguas do repertorio propio.	O alumnado explicará a evolución fonética de tres palabras galegas ou castelás, aplicando os coñecementos adquiridos na clase		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Sintaxe oracional: funcións básicas e sintaxe elemental dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. Comparativa coa orde natural das palabras nas oracións das linguas de repertorio do alumnado para unha mellor comprensión. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución.

Contidos

- Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar.
- Ferramentas de tradución, cando se considere necesario.
- Lectura comparada de diferentes traducións e comentario de textos bilingües a partir de terminoloxía metalingüística.
- Recursos estilísticos frecuentes e a súa relación co contido do texto.
- A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación.
- Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.
- Estratexias para a planificación, execución e reparación da comprensión, a produción e a coprodución de textos orais, escritos e/ou multimodais.
- Funcións comunicativas adecuadas ao ámbito e ao contexto: describir acontecementos simples; dar instrucións básicas; narrar, reformular e/ou resumir acontecementos pasados, presentes e/ou futuros; expresar emocións básicas e opinións.
- Léxico común de interese e/ou uso cotián para o alumnado: espazo, tempo e/ou vida diaria. Estratexias de enriquecemento léxico (derivación, polisemia, sinonimia...).
- Ferramentas analóxicas e dixitais para a aprendizaxe, a comunicación e o desenvolvemento de proxectos con falantes ou estudantes de latín en latín, cando fose posible.
- Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado.
- Regras fonéticas básicas na evolución do latín ás linguas de ensino.
- Léxico:
 - Lexemas, prefixos e sufixos de orixe latina presentes no léxico de uso común e no específico das ciencias e a técnica.
 - Significado e definición de palabras de uso común nas linguas de ensino a partir dos seus étimos de orixe latina.
 - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
 - Interese por coñecer o significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
 - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.
 - Ferramentas analóxicas e dixitais para a aprendizaxe, a comunicación e o desenvolvemento de proxectos con falantes ou estudantes de latín no ámbito transnacional.
 - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).

4.1. Concrecións metodolóxicas

As clases de latín serán fundamentalmente prácticas, con exercicios de diverso tipo, en función dos distintos contidos do curso, para poñer en práctica os coñecementos adquiridos mediante as explicacións do profesor. Estas explicacións, principalmente as de carácter lingüístico, referiranse non só ao latín, senón ás linguas modernas que emprega habitualmente o alumnado, para acadar unha integración dos seus coñecementos e unha reflexión crítica fundamentada sobre os mesmos. O profesor valorará e estimulará a participación activa e continua de todo o alumnado nas clases, pois entende que é a mellor maneira de progresar, especialmente nos contidos de tipo lingüístico e na interpretación e tradución de textos.

O alumnado terá que traballar co latín fóra da aula un tempo moi limitado. As tarefas que o profesor lle encomende facer pola súa conta servirán para asentar e poñer a proba os coñecementos adquiridos na aula, sen supoñer nunca un impacto negativo no seu tempo libre.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
1) Apuntamentos fotocopiados
2) Aula virtual
3) Material audiovisual, especialmente documentais e fragmentos de películas
4) Dicionario de latín

O alumnado recibirá do profesor os contidos do curso en forma de apuntamentos fotocopiados. Este mesmo material, así como exercicios, enlaces a páxinas web, etc., estará á súa disposición na aula virtual do curso. Cando se empregue material audiovisual (fragmentos de películas, música, etc.) farase sempre respectando os dereitos de autor.

O alumnado empregará un dicionario latín-castelán ou latín-galego da súa propiedade

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial realizarase a través de exercicios de sintaxe e morfoloxía na aula, así como de unha proba escrita que incluíra exercicios de sintaxe e preguntas sobre historia e outros aspectos da civilización romana.

Con esta avaliación inicial pretendemos saber de que punto partimos nos seguintes campos:

- a) coñecementos e prexuízos do alumnado sobre o mundo romano
- b) coñecementos do alumnado sobre sintaxe. Antes de comezar o estudo dos casos e as súas funcións sintácticas, pode ser imprescindible un repaso de conceptos básicos de sintaxe e unha posta en común da terminoloxía lingüística.
- c) grao de dominio da ortografía e a expresión escrita

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	2	1	5	2	5	5	5	5	5	15
Proba escrita	100	45	65	90	79	80	90	92	86	95
Táboa de indicadores	0	55	35	10	21	20	10	8	14	5

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14	UD 15	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	8	8	12	12	100
Proba escrita	95	95	90	92	90	89
Táboa de indicadores	5	5	10	8	10	11

Criterios de cualificación:

É imprescindible unha expresión escrita gramatical e ortograficamente correcta. Os erros gramaticais e ortográficos poden supor unha penalización de ata o 10% das cualificacións dos exercicios.

Haberá dúas probas escritas cada avaliación. A primeira valerá un 40% e a segunda un 60%. Estas probas constituirán o 90% da nota da avaliación. O restante 10% será aportado por traballos e actividades de diferente tipo. As notas das avaliacións sempre serán redondeadas á alza.

A nota final será a media ponderada das tres avaliacións, que terán o seguinte peso cada unha: a primeira, o 25%; a segunda, o 35%; e a terceira, o 40%.

Criterios de recuperación:

Os alumnos que non superen unha avaliación realizarán durante a seguinte avaliación as actividades que lles indique o profesor e poderán realizar unha proba escrita de recuperación.

Cando un alumno non obteña unha cualificación de 5 ou máis na avaliación ordinaria, deberá realizar as actividades de recuperación deseñadas polo departamento e encamiñadas a preparar a proba extraordinaria.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

O alumnado que teña pendente a materia de Latín I, será obxecto dun Plan individualizado de recuperación e terá que realizar as probas escritas que se celebren no calendario indicado pola xefatura de estudos.

5.4. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias

Non se requiren

6. Medidas de atención á diversidade

Durante o presente curso non contamos con ningún alumno que presente necesidades educativas especiais.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual								
ET.4 - Competencia dixital								
ET.5 - Emprendemento social								
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14	UD 15
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X		X	X	
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X		X	X	
ET.5 - Emprendemento social	X	X	X		X	X	
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e valores	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14	UD 15
ET.9 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X

Observacións:

A comprensión lectora traballarase en todas as clases, mediante a lectura, análise e tradución de textos en latín, pero tamén mediante a lectura e análise en común de textos en castelán e galego relacionados cos contidos da materia. Tamén será obxecto de atención constante a expresión, tanto oral como escrita, pois as clases caracterizaranse pola obrigada participación do alumnado en todos os exercicios e actividades da aula, nomeadamente na tradución de textos latinos. A comunicación audiovisual, a competencia dixital e o emprendemento traballarase especialmente naquelas unidades en que o alumnado deberá realizar traballos orixinais, empregando distintas ferramentas, como procesador de textos, programas de presentación de diapositivas, vídeo, etc. Nestes traballos, pero tamén nos exercicios de tradución, ao longo de todo o curso, estimularase a creatividade do alumnado. Con respecto ao espírito crítico e científico, estimularase dende o principio, animando ao alumnado a discutir razoadamente tanto os contidos de carácter lingüístico como os de carácter cultural ou histórico. Por último, a igualdade de xénero traballarase en unidades específicas, onde se reflicte o papel da muller no mundo romano, e en xeral, fomentando un trato de igualdade entre alumnos e alumnas e poñendo en evidencia calquera comportamento sexista que puidese aflorar na aula.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Excursión a Roma	Excursión duns cinco días de duración, aberta tamén aos alumnos de latín e grego de 2º de bacharelato, centrada nos restos arqueolóxicos, monumentos e museos de época clásica		X	

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Grao de cumprimento da programación (>75%), Cualificacións do alumado (>50% aprobados)
Metodoloxía empregada
Grao de satisfacción do alumando (medirase cun test anónimo), Cualificacións do alumado (>50% aprobados)
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Limpeza e orde da aula. Bo estado e aproveitamento do ordenador, aula virtual e proxector
Medidas de atención á diversidade
Non se comunicou a presenza de alumnos con necesidades educativas especiais nos nosos grupos de 1º de bacharelato, pero tanto o tamaño dos grupos como a nosa metodoloxía permitirán unha atención individualizada

Clima de traballo na aula
Grao de satisfacción do alumando (medirase cun test anónimo)
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Realización das actividades programadas conxuntamente (viaxe a Roma) co departamento de grego. Adecuación, na medida do posible, dos contidos da materia aos contidos doutras materias, especialmente as linguas e sinaladamente grego

Descrición:

O documento de Avaliación dos procesos de ensinanza e da práctica docente do IES As Telleiras, que debe cubrir o profesorado ao acabar cada avaliación, mide os dous primeiros indicadores de logro aquí relacionados.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Ao remate de cada avaliación e ao remate do curso, teranse en conta os indicadores de logro incluídos na programación. De arrojar un resultado negativo algún dos indicadores, deberanse tomar as medidas adecuadas para revertir esa situación, incluída a posibilidade de introducir os cambios necesarios na programación do vindeiro curso.

9. Outros apartados